

Forfatter: Gyllembourg-Ehrensward, T. C.

Titel: Udrag fra Drøm og Virkelighed

Citation: Gyllembourg-Ehrensward, T. C.: "Drøm og Virkelighed", i Gyllembourg-Ehrensward, T. C.: *Drøm og Virkelighed*, udg. af Anni Broue ; Anne-Marie Mai , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1986, s. 23. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-gyllem14val-shoot-idm139726069616560/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Drøm og Virkelighed

Barn kalde Fader, skulde maaskee lide en haard Behandling, faae en slet Opdragelse?» – »Ak!» sagde Vilhelm, »disse Følelser er jo vel i sig selv gode og rigtige, men de ere her ikke paa deres Sted.» – »Hvorfor?» udbød jeg: »fordi Lise er en simpel Mands Datter, og har redeelig ernæret sig ved at tjene? Ikke sandt? Derfor kan jeg handle grusomt og letsindigt imod hende? Det er smukke Grundsætninger!» – »Nei!» svarede han, »ikke derfor, men fordi hendes Dannelse, Opdragelse, Vaner, kort sagt, hendes hele Væsen ikke passer til Dig, derfor skal Du – ikke handle grusomt og letsindigt imod hende, thi hun kan blive lykkelig med en Mand, der i den Henseende er det Modsatte af Dig.» »I med Jeres Dannelse!» raabte jeg: »Et ædelt Væsen har mere Dannelse af Naturen, end alle Eders Kunster ere istand til at frembringe.» – »Ja,» svarede Vilhelm rolig: »jeg har vel baade læst og hørt, og jeg troer det og, at der gives Naturer, der ligesom opdrage sig selv, og forstaae sig paa Ting, man ikke begriber hvorfra de kjende; men af det Slags Folk er Lise vist ikke. Hun er smuk, jeg var selv lidt forlipt i hende; men Forstanden skulde hun ikke berøvet mig, ihvor det end var gaaet.» – Fornærmet paa min Lises Vegne, svarede jeg med Vrede: »Bedøm ikke en Person, hvis rene Væsen Du er alt for fordærvet til at fatte. Jeg haaber, ultrods for al Eders Visdom, at række Lise min Haand for Alteret.» – Vilhelm tog sin Hat, og svarede med den Holbergske Replique: »Du est en ung Mand, Frands!» – hvorpaa han forlod mig.

Denne Samtale havde endnu forhøiet min Exaltation til en saadan Grad, at jeg besluttede at ægte Lise og sige hende det endnu samme Aften. Jeg skyndte mig ud at forskaffe mig et Logis, og fandt efter Adresseavisen et Par smaa nette Værelser i et stille Huus, hvilke jeg strax leiede. – Derpaa ilede jeg ud til Lise, uagtet det var høilys Dag, ved hvis Skin jeg aldrig tilforn havde besøgt hendes nærværende Opholdsted. Hun sad oppe, og saae meget fornøiet ud. »Vil De see,» raabte hun til mig: »jeg har faaet et meget pænt Brev, som jeg vil vise Dem.» – Hun rakte mig det. – Det var det omtalte Brev fra Skomagersvenden. Med glødende Øine gjennemløb jeg det. – »Hvorledes, min Lise?» raabte jeg: »Du kan uden at oprøres læse et saa uværdigt Tilbud? Jeg tænkte, Du vilde hellere vælge Døden, end en saadan Fornedrelse, end den Qval at forlade mig og berøve Dit Barn sin virkelige Fader. – Elsker Du mig da ikke?» – Lise saae forundret paa mig, derpaa brast hun i Graad, og sagde: »Gud bevares! det veed De jo nok,

at jeg elsker Dem. Men De er jo et ungt Menneske og raader ikke rigtig for Dem selv. De har jo kostet mange Penge paa mig i denne Tid, og viist Dem god og hornet imod mig; saa jeg har havt det rart herinde og langt anderledes end Andre, mine Lige; det siges ogsaa Alle; men De kan dog vist ikke saadan blive ved at sørge for mig og Barnet; nu derimod gjør Hans Christen mig dette Tilbud, som jo er al Ære værd, og saa tænkte jeg, De vilde blive fornøiet derover. Jeg kunde ikke udholde at høre mere. Jeg afbrød hende med en Strøm af Bebrejdelser og Forsikringer om aldrig at ville forlade hende, aldrig at kunne taale den Tanke, at see hende i en Andens Arme. Lise var ganske forskrækket: »Herre Gud!» sagde hun: »jeg holder jo slet ikke af Hans Christen. Det er jo ikke et saadan pønt Menneske som De. Han har jo ogsaa kun Lidt; men jeg vilde nødigt give Barnet fra mig eller sætte det ud; og det maatte jeg jo, dersom jeg igjen skulde tage ud at tjene.» – Disse Ord formildede mig aldeles. »Min elskede Lise!» raabte jeg: »nu forstaaer jeg Dig! Det er Moderkærligheden, Du vilde ofre Dit Livs Lykke.» – Uagtet jeg nu saaledes trøstede mig selv og den bestandig grædende Lise, var der dog i hendes Ytringer ved denne Leilighed Noget der ligesom dæmpede den berusede Sindsstemning hvori jeg var kommen, og nu, forenende sig med en halv ubevidst Ærefrygt for min Onkel, holdt mig tilbage fra det nylig fattede Forsæt at tilbyde Lise at ægte hende, – en Tanke der, som jeg følte, aldrig var opstaaet i hendes Sjæl. Derimod fortalte jeg hende kortelig hvad der var foregaaet mellem min Onkel og mig; men sagde hende tillige, at jeg nu var istand til at forsørge hende og vort Barn, at jeg vilde leie Værelser til hende, og sætte hende i en lykkelig Stilling. – Hun bedrøvede sig ligesaa oprigtig over den første Efterretning, som hun glædede sig over den anden. »Ja det forstaaer sig,» sagde hun, »naar De vil gjøre mig saa lykkelig, saa kan jeg jo sagtens være fornøiet.» – Med tusinde Kjærtegn bad jeg hende nu om at ansee sig som min Kone for Gud og for os selv, og hun maatte love, for Fremtiden at sige *Du* til mig, hvortil hun aldrig tilforn havde været at formaa.

Jeg takkede i dette Øieblik min Skjæbne, der ved en tilsyneladende ulykkelig Vending havde viist sig gunstig imod mig, ved at gjøre mig det muligt at sørge for Lises og min Søns Fremtid. Mine Planer i denne Henseende vare ikke urimelige. Jeg byggede ikke paa de mig lovede to tusinde Rigsdaler, som på en Rigdom, der aldrig kunde faae